

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

Obligātie standarti patvēruma meklētāju uzņemšanai (pārstrādāta versija)*I**

P6_TA(2009)0376

Eiropas Parlamenta 2009. gada 7. maija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (pārstrādāta versija) (COM(2008)0815 – C6-0477/2008 – 2008/0244(COD))

(2010/C 212 E/51)

(Koplēmuma procedūra – pārstrādāšana)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2008)0815),
 - ņemot vērā EK līguma 251. panta 2. punktu un 63. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C6-0477/2008),
 - ņemot vērā Iestāžu 2001. gada 28. novembra nolikumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas 2009. gada 4. aprīļa vēstuli Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai saskaņā ar Reglamenta 80.a panta 3. punktu,
 - ņemot vērā Reglamenta 80.a un 51. pantu,
 - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A6-0285/2009),
- A. tā kā saskaņā ar Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas atzinumu šajā priekšlikumā nav ietverti citi būtiski grozījumi kā vienīgi tie, kas tajā skaidri norādīti, un tā kā attiecībā uz iepriekšējo tiesību aktu negrozīto noteikumu un šo būtisko grozījumu kodifikāciju priekšlikumā ir paredzēta tikai spēkā esošo tekstu kodifikācija, negrozot to būtību,
1. apstiprina Komisijas priekšlikumu, kurš pielāgots Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas juridisko dienestu konsultatīvās darba grupas ieteikumiem un kurā iekļauti turpmāk minētie grozījumi;
 2. prasa Komisijai priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā ir paredzējusi šo priekšlikumu būtiski grozīt vai aizstāt ar citu tekstu;
 3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei un Komisijai.

⁽¹⁾ OV C 77, 28.3.2002, 1. lpp.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

P6_TC1-COD(2008)0244

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2009. gada 7. maijā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/.../EK, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (pārstrādāta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 63. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo daļu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

rīkojoties saskaņā ar Līguma 251. pantā paredzēto procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvā 2003/9/EK, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai ⁽⁴⁾, tiks veiktas vairākas būtiskas izmaiņas. Skaidrības labad minētā direktīva ir jāpārstrādā.
- (2) Kopējas patvēruma politikas, tostarp kopējas Eiropas patvēruma sistēmas, izveide ir daļa no Eiropas Savienības mērķa pakāpeniski radīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas ir atvērta tiem, kuri, apstākļu spiesti, likumīgi meklē aizsardzību Kopienā.
- (3) Eiropadome 15. un 1999. gada 16. oktobrī Tamperē īpašā sanāksmē vienojās radīt kopēju Eiropas patvēruma sistēmu, kuras pamatā būtu 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencija par bēgļu statusu, kas papildināta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas Protokolu, pilnīga un ietveroša piemērošana, tādējādi saglabājot neizraidīšanas principu.
- (4) Tamperes sanāksmes secinājumi paredz, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēmā jau tuvākajā laikā būtu jāietver kopēji minimālie nosacījumi patvēruma meklētāju uzņemšanai.
- (5) Minimālo standartu noteikšana patvēruma meklētāju uzņemšanai ir turpmākais pasākums Eiropas patvēruma politikā.
- (6) Pirmais posms kopējas Eiropas patvēruma sistēmas izveidē, kura rezultātā ilgtermiņā būtu jāizveido visā Savienībā derīga kopēja procedūra un vienots statuss tiem, kam piešķirts patvērums, tagad ir noslēgts. 2004. gada 4. novembra Eiropadome pieņēma Hāgas programmu, kurā noteikti mērķi, kas jāīsteno brīvības, drošības un tiesiskuma jomā laika posmā no 2005. līdz 2010. gadam. Šajā saistībā Hāgas programmā || Komisija tika aicināta pabeigt novērtēšanu pirmā posma juridiskajiem instrumentiem un iesniegt Padomei un Eiropas Parlamentam otrā posma instrumentus un pasākumus, lai tos varētu pieņemt līdz 2010. gadam.

⁽¹⁾ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁽²⁾ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 7. maija Nostāja.

⁽⁴⁾ OV L 31, 6.2.2003., 18. lpp.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

- (7) Ņemot vērā veikto novērtējumu rezultātus, ir pareizi šajā posmā apstiprināt principus, kas ir Direktīvas 2003/9/EK pamatā, lai nodrošinātu patvēruma meklētājiem uzlabotus uzņemšanas nosacījumus.
- (8) Lai visā Savienībā nodrošinātu vienādu attieksmi pret patvēruma meklētājiem, šī direktīva jāpiemēro visos procedūru posmos un visu veidu procedūrās saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, kā arī visās tajās vietās un telpās, kur uzņem patvēruma meklētājus.
- (9) Dalībvalstīm, piemērojot šo direktīvu, jātiecas nodrošināt pilnīgu atbilstību principiem par bērna interesēm un ģimenes vienotības nozīmību saskaņā ar attiecīgi 1989. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.
- (10) Attieksmē pret personām, uz kurām attiecas šī direktīva, dalībvalstīm ir saistības atbilstīgi to pieņemtiem starptautisko tiesību aktiem.
- (11) Nepieciešams noteikt minimālos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai, kas **parasti** ir pietiekami, lai nodrošinātu viņiem cilvēka cieņu dzīves līmeni un salīdzināmus dzīves apstākļus visās dalībvalstīs.
- (12) Patvēruma meklētāju uzņemšanas nosacījumu saskaņošanai būtu jāpalīdz ierobežot patvēruma meklētāju otrreizēju plūsmu dažādo uzņemšanas nosacījumu dēļ.
- (13) Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kā arī lai garantētu saskaņotību ar spēkā esošo ES *acquis* patvēruma jomā, jo īpaši ar Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība ⁽¹⁾, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu, ir jāpaplašina šīs direktīvas darbības joma, lai iekļautu alternatīvās aizsardzības pieteikuma iesniedzējus.
- (14) Lai sekmētu patvēruma meklētāju pašpietiekamību un ierobežotu lielās atšķirības dalībvalstu starpā, ir būtiski sniegt skaidrus noteikumus par patvēruma meklētāju piekļuvi darba tirgum.
- (15) Tūlītējai to personu identifikācijai un uzraudzībai, kurām ir īpašas vajadzības, jābūt valsts iestāžu galvenajām rūpēm, lai nodrošinātu, ka viņu uzņemšana ir izstrādāta tā, lai apmierinātu viņu īpašās vajadzības.
- (16) Patvēruma meklētāju aizturēšana jāpiemēro saskaņā ar pamatprincipu, ka personu nedrīkst aizturēt tikai tāpēc, ka viņš/viņa vēlas iegūt starptautisku aizsardzību, **kā tas noteikts arī starptautisko tiesību saistībās, ko uzņēmušās dalībvalstis**, īpaši atbilstoši 31. pantam 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu. Konkrēti, dalībvalstis nedrīkst patvēruma meklētājiem piemērot sodus, pamatojoties uz nelegālu ieeļošānu vai uzturēšanos, un pārvietošanās ierobežojumus jānosaka tikai vajadzības gadījumā. Šajā saistībā patvēruma meklētāju aizturēšanai jābūt iespējamai tikai ļoti skaidri definētos izņēmuma apstākļos, kas paredzēti šajā direktīvā, un atbilstoši vajadzības un proporcionalitātes principam gan attiecībā uz šādu aizturēšanas veidu, gan mērķi. Ja patvēruma meklētājus aiztur, viņiem jābūt tiesībām uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem valsts tiesā.
- (17) Pret aizturētiem pieteikuma iesniedzējiem jāizturas, pilnībā ievērojot cilvēka cieņu, un viņu uzņemšana jāveic tā, lai apmierinātu viņu vajadzības šādā situācijā. Dalībvalstīm jo īpaši būtu jānodrošina atbilstība 1989. gada ANO Konvencijas par bērna tiesībām 37. pantam.

⁽¹⁾ OV L 304, 30.9.2004., 12. lpp.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

- (18) Lai nodrošinātu minimālās procesuālās garantijas, kurās ir iespējas sazināties ar organizācijām vai personu grupām, kas nodrošina juridisko palīdzību, jāsniedz informācija par šādām organizācijām un personu grupām.
- (19) Uzņemšanas sistēmas ļaunprātīgas izmantošanas iespējas jāierobežo, nosakot apstākļus, kuros uzņemšanas nosacījumus patvēruma meklētājiem var pasliktināt vai šādu uzņemšanu atteikt, vienlaikus nodrošinot cilvēka cienīgu dzīves līmeni visiem patvēruma meklētājiem.
- (20) Jānodrošina valstu uzņemšanas sistēmu efektivitāte un sadarbība starp dalībvalstīm patvēruma meklētāju uzņemšanas jomā.
- (21) Jārosina pienācīga saskaņotība starp kompetentām iestādēm attiecībā uz patvēruma meklētāju uzņemšanu, un šā iemesla dēļ jāsekmē saskaņotas attiecības starp vietējo kopienu un izmitināšanas centriem.
- (22) Minimālie standarti pēc savas būtības neliedz dalībvalstīm pilnvaras ieviest vai uzturēt labvēlīgākus noteikumus trešo valstu pilsoņiem un bezvalstniekiem, kas prasa starptautisku aizsardzību dalībvalstī.
- (23) Šādā garā dalībvalstis arī ir aicinātas piemērot minētās direktīvas noteikumus saistībā ar procedūrām, ar kurām pieņem lēmumus par pieteikumiem citādi aizsardzībai nekā tā, kas izriet no Direktīvas 2004/83/EK.
- (24) ***Lai segtu visus patvēruma meklētāju uzņemšanas minimālo standartu uzlabojumus, proporcionāli būtu jāpalielina līdzekļi, ko Eiropas Savienība ir piešķirusi šādu uzlabojumu izmaksu segšanai, jo sevišķi gadījumos, kad dalībvalstis izjūt īpašu un nesamērīgu spiedienu uz šo valstu patvēruma sistēmām, jo īpaši to ģeogrāfiskā vai demogrāfiskā stāvokļa dēļ.***
- (25) Šīs direktīvas piemērošana būtu pastāvīgi jāizvērtē.
- (26) Tā kā šīs direktīvas mērķis, proti, izveidot minimālos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai dalībvalstīs, nav adekvāti sasniedzami dalībvalstu spēkiem un piedāvātās rīcības vērēna un seku dēļ šādu mērķi labāk var sasniegt *Kopienas līmenī*, Kopiena var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā paredzēts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā izklāstīto proporcionalitātes principu šī direktīva neparedz neko tādu, kas nebūtu samērīgs ar to, kas nepieciešams *minētā mērķa* sasniegšanai.
- (27) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Šī direktīva īpaši cenšas pilnībā respektēt cilvēka cieņu un veicināt minētās hartas 1., 4., 6., 7., 18., 24. un 47. panta piemērošanu, un tāpēc tā būtu atbilstoši jāīsteno.
- (28) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos jāattiecina uz tiem noteikumiem, kuri būtiski mainīti salīdzinājumā ar iepriekšējo direktīvu. Pienākums transponēt nemainītos noteikumus izriet no iepriekšējās direktīvas.
- (29) Šī direktīva nedrīkst skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz II pielikuma B daļā norādīto termiņu šīs direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos,

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

IR PIEŅĒMUŠAS ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

MĒRĶIS, DEFINĪCIJAS UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Mērķis

Šīs direktīvas mērķis ir noteikt minimālos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai dalībvalstīs.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā ir šādas definīcijas:

- a) 'starptautiskās aizsardzības pieteikums' ir pieteikums starptautiskās aizsardzības saņemšanai saskaņā ar Direktīvas 2004/83/EK **2. panta g) punkta** definīciju;
- b) 'pieteikuma iesniedzējs' vai 'patvēruma meklētājs' ir trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, kas iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums;
- c) 'ģimenes locekļi', ciktāl šāda ģimene ir bijusi izcelsmes valstī, ir šādi pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļi, kas ir tajā pašā dalībvalstī saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu:
 - i) patvēruma meklētāja laulātais vai viņa / viņas neprecējies partneris, ar kuru viņam / viņai ir stabilas attiecības, ja saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, kas attiecināmi uz ārvalstniekiem, vai atbilstoši praksei attiecīgajā dalībvalstī neprecētus pārus uzskata par pielīdzinātiem precētiem pāriem;
 - ii) pieteikuma iesniedzēja vai iepriekš i) punktā minēto pāru nepilngadīgie bērni ar nosacījumu, ka viņi ir neprecējušies, un neatkarīgi no tā, vai viņi ir dzimuši laulībā vai ārļaulībā vai ir adoptēti, kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos;
 - iii) pāru, kas minēti iepriekš i) apakšpunktā, vai pieteikuma iesniedzēja *precētie* nepilngadīgie bērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir dzimuši laulībā vai ārļaulībā, vai ir adoptēti, *kā noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos, bet ar nosacījumu, ka viņiem nepievienojas laulātie*, ja viņu interesēs ir uzturēties kopā ar pieteikuma iesniedzēju;
 - iv) pieteikuma iesniedzēja tēvs, māte vai aizbildnis, ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgs un neprecējies vai ja viņš / viņa ir nepilngadīgs(-a) un precējies(-usies), **bet un nepievienojas laulātais**, un viņa/viņas interesēs ir uzturēties kopā ar tēvu, māti vai aizbildni;
 - v) pieteikuma iesniedzēja neprecētie brāļi un māsas, ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgs un neprecējies vai ja pieteikuma iesniedzējs vai viņa / viņas brāļi un māsas ir nepilngadīgi un laulāti, **bet nepievienojas laulātais**, un vienas vai vairāku šo personu interesēs ir dzīvot kopā;
 - vi) **apgādājamās pilngadīgas personas ar īpašām vajadzībām.**
- d) 'procedūras' un 'pārsūdzības' ir procedūras un pārsūdzības, ko dalībvalstis noteikušas savos tiesību aktos;

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

- e) 'nepilngadīgais' ir trešās valsts pilsonis vai bezvalstnieks, kas jaunāks par 18 gadiem;
- f) 'nepilngadīgais bez pavadības' ir nepilngadīga persona, kura ieradies dalībvalstu teritorijā bez tādu pieaugušo pavadības, kas ir par viņu atbildīgi saskaņā ar tiesību aktu vai paražu, kamēr šāda persona nav par viņu uzņēmies aizgādību; tas ietver nepilngadīgo, kas palicis bez pavadītājiem pēc ierašanās dalībvalstīs;
- g) 'uzņemšanas nosacījumi' ir pasākumu kopums, ko dalībvalstis garantē patvēruma meklētājiem saskaņā ar šo direktīvu;
- h) 'uzņemšanas materiālie nosacījumi' ir uzņemšanas nosacījumi, kas ietver mājokli, pārtiku un apģērbu, kurus nodrošina natūrā vai kā finansiālus pabalstus vai talonus, vai kā iepriekš minēto trīs iespēju kombināciju, un dienas naudu;
- i) 'aizturēšana' ir dalībvalsts veikta patvēruma meklētāja ieslodzīšana noteiktā vietā, kur pieteikuma iesniedzējam vai iesniedzējai ir liegta pārvietošanās brīvība;
- j) 'izmitināšanas centrs' ir vieta, kura ir izmantota kā kopīgs mājoklis patvēruma meklētājiem.

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz visiem trešo valstu pilsoņiem un bezvalstniekiem, kas iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalsts teritorijā, tostarp pie tās robežas, vai tranzītzonā, kamēr viņiem atļauts uzturēties dalībvalsts teritorijā kā patvēruma meklētājiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem, ja uz viņiem attiecināms šāds starptautiskās aizsardzības pieteikums saskaņā ar attiecīgās valsts piemērojamiem tiesību aktiem.
2. Šo direktīvu nepiemēro, ja dalībvalstu pārstāvniecībās iesniegta prasība pēc diplomātiskā vai teritoriālā patvēruma.
3. Šo direktīvu nepiemēro, ja piemēro Padomes Direktīvu 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas ⁽¹⁾.
4. Dalībvalstis var izlemt par šīs direktīvas piemērošanu saistībā ar procedūrām, kuras tiek izmantotas, pieņemot lēmumus par citāda veida aizsardzības pieteikumiem nekā no Direktīvas 2004/83/EK izrietošā aizsardzība

4. pants

Labvēlīgāki noteikumi

Dalībvalstis var ieviest vai saglabāt labvēlīgākus noteikumus tādu patvēruma meklētāju un patvēruma meklētāju tuvu radnieku uzņemšanas nosacījumu jomā, kas ir tajā pašā dalībvalstī, ja tie ir atkarīgi no patvēruma meklētāja, vai arī humānu apsvērumu dēļ, ciktāl šādi noteikumi ir saderīgi ar šo direktīvu.

⁽¹⁾ OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

II NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR UZŅEMŠANAS NOSACĪJUMIEM

5. pants

Informācija

1. Dalībvalstis saprātīgā termiņā, kas nav ilgāks kā piecpadsmit dienas pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas kompetentai iestādei, informē patvēruma meklētājus par viņiem piešķirtajiem pabalstiem un saistībām, kādas viņiem jāievēro attiecībā uz uzņemšanas nosacījumiem.

Dalībvalstis nodrošina, lai patvēruma meklētājiem sniegtu informāciju par organizācijām vai personu grupām, kas nodrošina noteiktu juridisko palīdzību, un organizācijām, kas varētu palīdzēt vai informēt viņus par pieejamajiem uzņemšanas nosacījumiem, tostarp veselības aprūpi.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā noteiktā informācija ir sniegta rakstveidā un pieteikuma iesniedzējam saprotamā valodā **vai valodā, ko tam vajadzētu saprast**. Ja nepieciešams, šo informāciju var sniegt arī mutiski.

6. pants

Dokumentācija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka trīs dienās pēc pieteikuma iesniegšanas kompetentajai iestādei patvēruma meklētājam ir izsniegts dokuments uz viņa vai viņas vārda, kas apliecina viņa vai viņas patvēruma meklētāja statusu vai liecina, ka viņam vai viņai atļauts uzturēties dalībvalsts teritorijā līdz viņa vai viņas pieteikuma izskatīšanai.

Netiek prasīts nekāds cits dokuments, lai nodrošinātu tiesības un pabalstus, ko saskaņā ar šo direktīvu piešķir patvēruma meklētājiem.

Ja personai, kam *pirmajā daļā minētais* dokuments izsniegts, nav atļauts pārvietoties visā vai daļā no dalībvalsts teritorijas, dokumentā apliecina arī šādu faktu.

2. Ja patvēruma meklētājs ir aizturēts, kā arī kamēr izskata starptautiskās aizsardzības pieteikumu, kas iesniegts uz robežas, vai saistībā ar procedūru, ar ko izlemj, vai pieteikuma iesniedzējam ir legālas tiesības ieceļot dalībvalsts teritorijā, dalībvalsts var izslēgt šā panta piemērošanu. Īpašos gadījumos dalībvalstis, izskatot starptautiskās aizsardzības pieteikumu, var izsniegt pretendentiem cita veida liecības, kas ir līdzvērtīgas 1. punktā noteiktajam dokumentam.

3. Dokumentam, kas noteikts 1. punktā, nav jāapliecina patvēruma meklētāja persona.

4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu patvēruma meklētājiem 1. punktā noteikto dokumentu, kam jābūt derīgam tik ilgi, kamēr viņiem atļauts uzturēties attiecīgajā dalībvalstī vai pie tās robežas.

5. Dalībvalstis var izsniegt patvēruma meklētājiem ceļojuma dokumentu, ja radušies nopietni humāni iemesli, kuru dēļ viņiem nepieciešams būt citā valstī.

7. pants

Dzīvesvieta un pārvietošanās brīvība

1. Patvēruma meklētāji var brīvi pārvietoties viņus uzņemušās dalībvalsts teritorijā vai apgabalā, kādu šī dalībvalsts viņiem šādam nolūkam noteikusi. Noteiktais apgabals neietekmē neatņemamo privātās dzīves jomu un ir pietiekams, lai nodrošinātu pieeju visiem pabalstiem saskaņā ar šo direktīvu.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

2. Sabiedrības interešu, sabiedriskās kārtības dēļ vai, ja tas nepieciešams, lai ātri apstrādātu un efektīvi uzraudzītu patvēruma meklētāja pieteikumu, dalībvalstis var izlemt jautājumu par patvēruma meklētāja dzīvesvietu.

3. Dalībvalstis var nodrošināt uzņemšanas materiālos nosacījumus, paredzot pieteikuma iesniedzēja faktisko dzīvesvietu kādā īpašā vietā, kuru nosaka dalībvalstis. Šādu lēmumu, kam var būt vispārīgs raksturs, pieņem individuāli, un tas ir noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos.

4. Ja, piemēram, juridisku iemeslu vai sabiedrības politikas dēļ ir nepieciešams, dalībvalstis var saskaņā ar valsts tiesību aktiem norobežot pieteikuma iesniedzēju konkrētā vietā.

5. Dalībvalstis nosaka iespēju piešķirt pieteikuma iesniedzējiem pagaidu atļauju atstāt 2. un 3. punktā minēto dzīvesvietu un/vai 1. punktā minēto noteikto apgabalu. Lēmumus pieņem individuāli, objektīvi un taisnīgi, paskaidrojot iemeslus, ja lēmums ir negatīvs.

Pieteikuma iesniedzējs neprasa atļauju, lai iepriekš noteiktos laikos apmeklētu iestādes un tiesas, ja viņa vai viņas ierašanās ir nepieciešama.

6. Dalībvalstis pieprasa, lai pieteikuma iesniedzēji informē kompetentās iestādes par savu pašreizējo adresi un, cik drīz vien iespējams, paziņo šādām iestādēm par jebkurām izmaiņām adresē.

8. pants

Aizturēšana

1. Dalībvalstis personu neaiztur tikai tā iemesla dēļ, ka tā ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvu 2005/85/EK *par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu* ⁽¹⁾.

2. Vajadzības gadījumā, pamatojoties uz katras lietas individuālu izvērtējumu, dalībvalstis var pieteikuma iesniedzēju aizturēt konkrētā vietā saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja citos, mazākus piespiedu līdzekļus nav iespējams efektīvi piemērot. Pieteikuma iesniedzēju var aizturēt konkrētā vietā tikai,

a) lai noteiktu, pārliecinātos par vai pārbaudītu viņa identitāti vai pilsonību;

b) lai noteiktu elementus, uz kuriem ir pamatots viņa || *starptautiskās aizsardzības* pieteikums, kuri citos apstākļos varētu zust;

c) lai procedūras kontekstā izlemtu par viņa tiesībām ieceļot valsts teritorijā;

d) ja tas nepieciešams valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.

Šis punkts neskar 11. panta noteikumus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts tiesību aktos tiek paredzēti noteikumi attiecībā uz aizturēšanas alternatīvām, piemēram, regulāru reģistrēšanos attiecīgās iestādēs, finansiālas garantijas iemaksu vai pienākumu uzturēties noteiktā vietā.

⁽¹⁾ OV L 326, 13.12.2005., 13. lpp.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

9. pants

Garantijas aizturētiem patvēruma meklētājiem

1. Aizturēšanu nosaka uz iespējami īsa laika. Konkrēti, aizturēšana saskaņā ar 8. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu nepārsniedz saprātīgu laika posmu, kas nepieciešams vajadzīgo administratīvo procedūru veikšanai, lai iegūtu informāciju par patvēruma meklētāja pilsonību **vai identitāti** vai par elementiem, kas ir pamatā viņa pieteikumam, vai veikt attiecīgo procedūru nolūkā izlemt par viņa / viņas tiesībām ieceļot valstī.

Minētās administratīvās procedūras ir jāveic pienācīgi ātri. Procedūras kavēšanās, ko nevar piedēvēt patvēruma meklētājam, nav pamatojums aizturēšanas turpināšanai.

2. Aizturēšanu nosaka tiesu iestādes. Steidzamās lietās aizturēšanu var noteikt administratīvās iestādes, un šādā gadījumā aizturēšanas orderi 72 stundu laikā no aizturēšanas sākuma apstiprina tiesu iestādes. Ja tiesu iestāde konstatē, ka aizturēšana ir nelikumīga, vai ja 72 stundu laikā nav pieņemts lēmums, attiecīgo patvēruma meklētāju nekavējoties atbrīvo.

3. Aizturēšanu nosaka rakstiski. Aizturēšanas orderī norāda faktisko un juridisko pamatojumu un norāda aizturēšanas maksimālo laika posmu.

4. Aizturētos patvēruma meklētājus nekavējoties informē par aizturēšanas iemesliem, aizturēšanas maksimālo ilgumu un valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām aizturēšanas ordera apstrīdēšanai pieteikuma iesniedzējam saprotamā valodā **vai valodā, ko tam vajadzētu saprast.**

5. Tiesu iestāde ik pēc saprātīga laika posma pārskata ilgstošu aizturēšanu vai nu pēc patvēruma meklētāja pieprasījuma, vai arī *ex officio*.

Aizturēšanu nekad nepamatoti nepagarina.

6. Dalībvalstis nodrošina, **ka bezmaksas juridiskā palīdzība** un/vai pārstāvība tiek **piešķirta saskaņā ar Direktīvas 2005/85/EK 15. panta 3) līdz 6) punktu.**

Procedūras par juridiskās palīdzības un/vai pārstāvības pieejamību šādās lietās nosaka attiecīgās valsts tiesību aktos.

10. pants

Aizturēšanas apstākļi

1. Dalībvalstis patvēruma meklētājus neaiztur cietuma telpās. Aizturēšanu īsteno tikai īpašās aizturēšanas telpās.

Aizturētus patvēruma meklētājus izvieto atsevišķi no citiem trešo valstu pilsoņiem, kas nav iesnieguši starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ja vien nav nepieciešams nodrošināt ģimenes vienotību un ja pieteikuma iesniedzējs tam piekrīt.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka aizturētiem patvēruma meklētājiem ir iespēja nodibināt kontaktus, tostarp apmeklējuma tiesības, ar juridiskajiem pārstāvjiem, ģimenes locekļiem, **sociālajiem darbiniekiem un reliģiskajiem pārstāvjiem.** Apvienoto Nāciju Augstais komisārs bēgļu jautājumos (UNHCR) un citām attiecīgām un kompetentām valsts, starptautiskām un nevalstiskām organizācijām un struktūrām arī ir iespēja sazināties ar pieteikuma iesniedzējiem aizturēšanas vietās un apmeklēt viņus.

3. **Dalībvalstis nodrošina, ka aizturētie patvēruma meklētāji, ja vajadzīgs, var izmantot pienācīgu medicīnisko aprūpi un psiholoģisko palīdzību.**

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

4. Dalībvalstis nodrošina, ka aizturētiem patvēruma meklētājiem nekavējoties tiek sniegta atjaunināta informācija par noteikumiem, kas tiek piemēroti aizturēšanas vietā, un izklāstītas viņu tiesības un pienākumi viņiem saprotamā valodā **vai valodā, ko viņiem vajadzētu saprast.**

11. pants

Neaizsargāto grupu un personu ar īpašām vajadzībām aizturēšana

1. Nepilngadīgos neaiztur, ja vien tas nav viņu interesēs, kā paredzēts 23. *panta* 2. punktā, un tikai pēc tam, kad ņemti vērā fakti, kas iegūti atbilstoši šī panta 5. punktam, individuāli izskatot šo personu situāciju.

Nepilngadīgos bez pavadības nekad neaiztur.

2. Ja nepilngadīgos aiztur, viņiem ir iespēja iesaistīties brīvā laika pavadīšanas pasākumos, tostarp rotaļās, atpūtas pasākumos, kas atbilst viņu vecumam, **un pasākumos svaigā gaisā.**

3. Aizturētām ģimenēm nodrošina atsevišķu mītni, kas nodrošina pienācīgu privātumu.

4. Ja tiek aizturētas patvēruma meklētājas sievietes, dalībvalstis nodrošina, ka viņas izmitina atsevišķi no patvēruma meklētājiem vīriešiem, ja vien viņi nav ģimenes locekļi un ja visas attiecīgās personas tam piekrīt.

5. Personas ar īpašām vajadzībām neaiztur, ja vien, kvalificētam **un neatkarīgam** speciālistam individuāli izskatot viņu situāciju, netiek apliecināts, ka šo personu veselība, tostarp viņu garīgā veselība, un labklājība būtiski nepasliktināsies aizturēšanas rezultātā.

Ja personas ar īpašām vajadzībām aiztur, dalībvalstis nodrošina regulāru uzraudzību un atbilstošu atbalstu.

12. pants

Ģimenes

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai pēc iespējas saglabātu to teritorijā esošās *patvēruma meklētāju* ģimenes vienotību, ja attiecīgā dalībvalsts apgādā pieteikuma iesniedzēju ar mājokli. Šādus pasākumus īsteno ar patvēruma meklētāja piekrišanu.

13. pants

Medicīniskā pārbaude

Dalībvalstis var pieprasīt veikt pieteikuma iesniedzēju medicīnisko pārbaudi, pamatojot to ar sabiedrības veselības interesēm.

14. pants

Nepilngadīgo skološana un izglītošana

1. Dalībvalstis garantē patvēruma meklētāju nepilngadīgajiem bērniem vai nepilngadīgiem patvēruma meklētājiem izglītības iespējas, ievērojot līdzīgus nosacījumus kā uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem, kamēr viņi vai viņu vecāki faktiski nav izraidīti. Šādu izglītību var nodrošināt izmitināšanas centros.

Dalībvalstis neliedz iespēju iegūt vidējo izglītību tikai tā iemesla dēļ, ka nepilngadīgais kļuvis pilngadīgs.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

2. *Iespēja izglītoties ir jānodrošina iespējami drīz pēc nepilngadīgā vai viņā labā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, un nekādā gadījumā to neatliek ilgāk par trim mēnešiem pēc datuma, kad || starptautiskās aizsardzības pieteikums iesniegts.*

Vajadzības gadījumā tiek nodrošināti sagatavošanas kursi, tostarp valodas kursi, kuru mērķis ir atvieglot nepilngadīgajiem piekļuvi valsts izglītības sistēmai, un / vai īpaša izglītība, kas izstrādāta tā, lai palīdzētu viņiem integrēties šajā sistēmā.

3. Ja 1. punktā noteiktās izglītības iespējas nav iespējams nodrošināt nepilngadīgā īpašās situācijas dēļ, dalībvalsts piedāvā citas izglītības iespējas saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

15. pants

Nodarbinātība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir piekļuve darba tirgum ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc dienas, kad ticis iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

2. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem, nepamatoti neierobežojot patvēruma meklētāju piekļuvi darba tirgum, dod atļauju pretendentiem iesaistīties darba tirgū saskaņā ar dalībvalstu paredzētiem nosacījumiem.

3. Ja parastā procesā negatīva lēmuma pārsūdzībai ir atliekošais efekts, atļauju iesaistīties darba tirgū pārsūdzības procedūru laikā neatceļ, kamēr ir paziņots negatīvs pārsūdzības lēmums.

16. pants

Profesionālās apmācības

Dalībvalstis var dot patvēruma meklētājiem iespējas uz profesionālo apmācību neatkarīgi no tā, vai viņiem ir atļauts iesaistīties darba tirgū.

Profesionālo apmācību iespējas, kas saistītas ar darba līgumu, atkarīgas no apjoma, kādā pieteikuma iesniedzējam atļauts iesaistīties darba tirgū saskaņā ar 15. pantu.

17. pants

Vispārīgie uzņemšanas materiālie nosacījumi un veselības aprūpe

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem, ja viņi iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumus, ir pieejami materiālie uzņemšanas nosacījumi.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka uzņemšanas materiālie nosacījumi || pieteikuma iesniedzējiem nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, kas garantē viņu uzturu un aizsargā viņu fizisko un garīgo veselību.

Dalībvalstis nodrošina, ka personām ar īpašām vajadzībām saskaņā ar 22. pantu, kā arī attiecībā uz minēto personu situāciju, kuras ir aizturētas, ir nodrošināts nepieciešamais dzīves līmenis īpašajā situācijā.

3. Dalībvalstis var nodrošināt visus vai daļu no uzņemšanas materiālajiem nosacījumiem un veselības aprūpi ar noteikumu, ka pieteikuma iesniedzējiem pašiem nav pietiekamu līdzekļu, lai nodrošinātu savam veselības stāvoklim atbilstošu dzīves līmeni un savu uzturēšanos.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

4. Dalībvalstis var prasīt pieteikuma iesniedzējiem apmaksāt vai daļēji apmaksāt šajā direktīvā noteikto materiālo uzņemšanas nosacījumu un veselības aprūpes izmaksas saskaņā ar 3. punkta noteikumiem, ja pieteikuma iesniedzējiem ir pietiekami līdzekļi, piemēram, ja viņi zināmu laiku ir strādājuši.

Ja atklājas, ka pieteikuma iesniedzējam laikā, kad tika nodrošinātas pamatvajadzības, ir bijuši pietiekami līdzekļi, lai apmaksātu uzņemšanas materiālo nosacījumu un veselības aprūpes izmaksas, dalībvalstis var prasīt, lai patvēruma meklētājs tās atmaksā.

5. Uzņemšanas materiālos nosacījumus var nodrošināt, sniedzot tos natūrā vai kā finansiālus pabalstus, vai talonus, vai arī trīs veidu kombinācijas.

Ja dalībvalstis nodrošina uzņemšanas materiālos nosacījumus finansiālu pabalstu vai talonu veidā, to apmēru nosaka saskaņā ar šajā pantā noteiktajiem principiem.

18. pants

Uzņemšanas materiālo nosacījumu veidi

1. Ja mājokli nodrošina natūrā, tam jābūt vienā no turpmāk minētajiem veidiem vai to kombinācijām:

- a) telpas, ko izmanto pieteikuma iesniedzēju izmitināšanai, izskatot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kas iesniegti uz robežas;
- b) izmitināšanas centri, kas garantē atbilstošu dzīves līmeni;
- c) privātmājas, dzīvokļi, viesnīcas vai citas telpas, kas pielāgotas pieteikuma iesniedzēju izmitināšanai.

2. Pieteikuma iesniedzējiem, kas apgādāti ar mājokli saskaņā ar 1. punkta a), b) un c) apakšpunktiem, dalībvalstis nodrošina:

- a) ģimenes dzīves aizsardzību;
- b) iespēju sazināties ar radniekiem, juriskonsultiem, kā arī ar || UNCHR || pārstāvjiem un dalībvalstīs atzītu nevalstisko organizāciju (NVO) pārstāvjiem.

Dalībvalstis ņem vērā ar dzimumu un vecumu saistītus konkrētus apsvērumus un personu ar īpašām vajadzībām situāciju attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajās telpās un izmitināšanas centros.

Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai novērstu vardarbību un uz dzimuma pamata veiktu vardarbību, tostarp seksuālus uzbrukumus, 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktajās telpās un izmitināšanas centros.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzēju nepilngadīgos bērnus vai nepilngadīgos pieteikuma iesniedzējus izmitina kopā ar vecākiem vai pieaugušu ģimenes locekli, kurš par viņiem ir atbildīgs saskaņā ar tiesību aktu vai paražu, ja tas ir attiecīgo nepilngadīgo interesēs.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai pieteikuma iesniedzējus pārvieto no viena mājokļa uz citu vienīgi nepieciešamības gadījumā. Dalībvalstis nodrošina pieteikuma iesniedzējiem iespēju paziņot saviem juriskonsultiem par šādu pārvietošanu un viņu jauno adresi.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

5. Izmitināšanas centru darbinieki ir atbilstoši apmācīti un attiecībā uz informāciju, ko viņi iegūst darba gaitā, ir saistīti ar slepenības principu, kā tas noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos.

6. Dalībvalstis var iesaistīt pieteikuma iesniedzējus centra materiālo resursu un nemateriālo dzīves aspektu pārvaldīšanā ar iemītniekus pārstāvošas padomdevējas valdes vai padomes starpniecību.

7. Patvēruma meklētāju juriskonsultiem vai advokātiem un UNCHR pārstāvjiem vai to izraudzītām un attiecīgā dalībvalstī atzītām nevalstiskām organizācijām atļauj apmeklēt centrus un citas izmitināšanas vietas, lai sniegtu palīdzību || patvēruma meklētājiem. Šādus apmeklējumus var ierobežot vienīgi, ņemot vērā centra un izmitināšanas vietu, un patvēruma meklētāju drošības apsvērumus.

8. Attiecīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis izņēmuma kārtā var noteikt izmaiņas uzņemšanas materiālo nosacījumos, kas atšķiras no šajā pantā paredzētajiem, uz saprātīgu laika posmu, kas ir iespējami īss, ja:

a) nepieciešams pieteikuma iesniedzēja īpašo vajadzību sākotnējs novērtējums,

b) parasti pieejamās izvietojuma iespējas uz laiku ir izsmeltas,

c) patvēruma meklētājs ir aizturēts vai ir ieslodzījumā robežpostenī.

Šādi atšķirīgi nosacījumi jebkurā gadījumā nodrošina pamatvajadzības.

19. pants

Veselības aprūpe

1. Dalībvalstis nodrošina, lai pieteikuma iesniedzēji saņem nepieciešamo veselības aprūpi, kas ietver vismaz neatliekamo medicīnisko palīdzību un slimību vai garīgo traucējumu primāro ārstēšanu.

2. Dalībvalstis sniedz nepieciešamo medicīnisko vai citu palīdzību pieteikuma iesniedzējiem ar īpašām vajadzībām, tostarp vajadzības gadījumā atbilstošu garīgās veselības aprūpi |.

20. pants

Spīdzināšanas upuri

Dalībvalstis nodrošina, ka spīdzināšanas upurus ātri nogādā uz viņu stāvoklim atbilstošu aprūpes centru.

III NODAĻA

UZŅĒMŠANAS MATERIĀLO NOSACĪJUMU PASLIKTINĀŠANA VAI ATTEIKŠANA

21. pants

Uzņemšanas materiālo nosacījumu pasliktināšana vai atteikšana

1. Dalībvalstis var pasliktināt uzņemšanas materiālos nosacījumus, ja patvēruma meklētājs:

a) atstāj dzīvesvietu, ko viņam noteikusi kompetentā iestāde, par to nepaziņojot šādai iestādei vai, ja tas ir prasīts, bez atļaujas, vai

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

- b) nepilda pienākumus par deklarēšanu vai informācijas sniegšanu vai saprātīgā termiņā, kas noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos, neierodas uz personīgām intervijām attiecībā uz patvēruma procedūru, vai
- c) jau ir iesniedzis patvēruma pieteikumu tajā pašā dalībvalstī.

Kad pieteikuma iesniedzējs atrasts vai pats brīvprātīgi piesakās kompetentajai iestādei, ņemot vērā pazušanas iemeslus, pieņem attiecīgi pamatotu lēmumu par dažu vai visu *samazināto* uzņemšanas materiālo nosacījumu atjaunošanu ||.

2. Dalībvalstis var pasliktināt vai atteikt uzņemšanas materiālos nosacījumus, ja pieteikuma iesniedzējs ir slēpis finanšu līdzekļus un tādējādi ir nepamatoti guvis labumu no uzņemšanas materiālajiem nosacījumiem.
3. Dalībvalstis var noteikt sankcijas par nopietniem izmitināšanas centru noteikumu pārkāpumiem, kā arī par vardarbīgu uzvedību.
4. Lēmumus par uzņemšanas materiālo nosacījumu pasliktināšanu vai atteikšanu vai 1., 2. un 3. punktā noteiktajām sankcijām pieņem individuāli, objektīvi un taisnīgi, paskaidrojot iemeslus. Lēmumu pamatā ir attiecīgās personas īpašā situācija, jo sevišķi attiecībā uz 22. pantā noteiktajām personām, ņemot vērā proporcionalitātes principu. Dalībvalstis jebkurā gadījumā nodrošina iztiku, neatliekamo medicīnisko palīdzību un slimību vai garīgo traucējumu primāro ārstēšanu.
5. Dalībvalstis nodrošina, lai uzņemšanas materiālos nosacījumus nepasliktina vai neatsaka līdz negatīva lēmuma pieņemšanai.

IV NODAĻA

NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ PERSONĀM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

22. pants

Vispārīgais princips

1. Dalībvalstis, īstenojot šo direktīvu, valsts tiesību aktos ņem vērā personu ar īpašām vajadzībām īpašo situāciju. Tādas mazāk aizsargātas personas kā nepilngadīgie, nepilngadīgie bez pavadības, invalīdi, veci cilvēki, grūtnieces, vientuļi vecāki ar mazgadīgiem bērniem, cilvēku tirdzniecības upuri, **sievietes, kas kļuvušas par ģenitāliju apgraizīšanas upuriem**, personas ar garīgās veselības problēmām un personas, kas pārcietušas spīdzināšanu, izvarošanu vai cita veida nopietnu psiholoģisku, fizisku vai seksuālu vardarbību, vienmēr uzskata par personām ar īpašām vajadzībām.
2. Dalībvalstis valsts tiesību aktos paredz procedūras, ar kurām tūlīt pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas nosaka, vai pieteikuma iesniedzējam ir īpašas vajadzības un norādītu šādu vajadzību būtību. Dalībvalstis nodrošina **atbilstīgu** atbalstu personām ar īpašām vajadzībām visas patvēruma procedūras laikā un nodrošina atbilstošu viņu situācijas uzraudzību.

23. pants

Nepilngadīgie

1. Īstenojot šīs direktīvas noteikumus attiecībā uz nepilngadīgajiem, dalībvalstis pirmām kārtām ņem vērā bērna intereses. Dalībvalstis nodrošina bērna fiziskajai, garīgajai, morālajai un sociālajai attīstībai atbilstošu dzīves līmeni.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

2. Novērtējot bērna intereses, dalībvalstis īpaši ņem vērā šādus faktorus:
 - a) ģimenes apvienošanas iespējas;
 - b) nepilngadīgā labklājību un sociālo attīstību, īpaši ņemot vērā nepilngadīgā etnisko, reliģisko, kultūras un valodas izcelsmi;
 - c) drošuma un drošības apsvērumus, jo īpaši, ja iespējams, ka bērns ir cilvēku tirdzniecības upuris;
 - d) nepilngadīgā viedokli atbilstoši viņa / viņas vecumam un brieduma pakāpei.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka 18. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajās telpās un izmitināšanas centros nepilngadīgajiem ir iespēja iesaistīties brīvā laika pavadīšanas pasākumos, tostarp rotaļās un atpūtas pasākumos, kas atbilst viņu vecumam.
4. Dalībvalstis nodrošina iespēju saņemt rehabilitācijas pakalpojumus nepilngadīgajiem, kas cietuši no jebkāda veida ļaunprātīgas izmantošanas, nevērības, ekspluatācijas, spīdzināšanas vai cietsirdīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai kas cietuši bruņotos konfliktos, un nodrošina, ka nepieciešamības gadījumā ir paredzēta atbilstoša garīgās veselības aprūpe un kvalificēta konsultācija.

24. pants

Nepilngadīgie bez pavadības

1. Dalībvalstis **■** veic pasākumus, lai nepavadītiem nepilngadīgajiem nodrošinātu nepieciešamo pārstāvību, nodibinot likumīgu aizbildnību **■**. *Ir jāieceļ aizbildnis, kura pienākums ir sniegt bērnam konsultācijas un viņu aizsargāt, kā arī nodrošināt, ka visus lēmumus pieņem pirmām kārtām bērna interesēs. Aizbildnim jābūt ar nepieciešamām zināšanām bērna aprūpē, lai tādējādi nodrošinātu bērna interešu aizsardzību un bērna juridisko, veselības, psiholoģisko, materiālo un izglītības vajadzību pienācīgu apmierināšanu. Aģentūras vai fiziskas personas, kuru intereses varētu būt pretrunā bērna interesēm, nav tiesīgas uzņemt aizbildnību.* Atbilstošas iestādes pastāvīgi veic situācijas novērtējumu.
2. Nepavadītus nepilngadīgos, kas iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumu, no brīža, kad viņi uzņemti teritorijā, līdz brīdim, kad viņiem jāatstāj uzņēmēja dalībvalsts, kurā iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums vai kur to izskata, izmitina:
 - a) kopā ar pieaugušiem radniekiem;
 - b) kopā ar audžuģimeni;
 - c) izmitināšanas centros, kur ir īpaši apstākļi nepilngadīgajiem;
 - d) citās izmitināšanas vietās, kas piemērotas nepilngadīgajiem.

Dalībvalstis var ievietot nepavadītus nepilngadīgos, kas sasnieguši 16 vai vairāk gadus, pieaugušo patvēruma meklētāju izmitināšanas centros.

Vienu vecāku bērnus, cik iespējams, atstāj kopā, ņemot vērā attiecīgā bērna intereses un sevišķi viņa vai viņas vecumu un brieduma pakāpi. Nepavadītu nepilngadīgo dzīvesvietas maiņas ierobežojums līdz minimumam.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

3. Dalībvalstis valsts tiesību aktos paredz procedūras nepavadīta nepilngadīgā ģimenes locekļu atrašanai. Tās pēc iespējas ātrāk uzsāk meklēt nepavadīta nepilngadīgā ģimenes locekļus pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, vienlaikus aizsargājot viņa / viņas intereses. Ja ir apdraudēta nepilngadīgā vai arī viņa vai viņas tuvu radnieku dzīvība vai veselība, sevišķi, ja viņi palikuši izcelsmes zemē, jā rūpējas, lai informāciju par šādām personām savāktu, apstrādātu un pārsūtītu kā konfidenciālu, lai izvairītos no apdraudējuma viņu drošībai.

4. *Personas*, kas strādā ar nepavadītiem nepilngadīgajiem, ir un arī turpmāk tiek atbilstoši apmācīti attiecībā uz viņu vajadzībām un attiecībā uz informāciju, ko viņi iegūst darba gaitā, ir saistīti ar slepenības principu, kā tas noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos.

25. pants

Spīdzināšanas un vardarbības upuri

1. Dalībvalstis nodrošina, lai personām, kas pārcietušas spīdzināšanu, izvarošanu vai citu nopietnu vardarbību, sniedz nepieciešamo veselības traucējumu ārstēšanu, kas radušies minēto darbību dēļ, jo īpaši piekļuvi rehabilitācijas dienestiem, kas ļauj iegūt medicīnisko un psiholoģisko ārstēšanu.

2. Darbinieki, kas strādā ar spīdzināšanas, **izvarošanas un cita veida nopietnu vardarbību upuriem**, ir un arī turpmāk tiek atbilstoši apmācīti par viņu vajadzībām un attiecībā uz informāciju, ko viņi iegūst darba gaitā, ievēro slepenības noteikumus, kas paredzēti attiecīgās valsts tiesību aktos.

V NODAĻA

PĀRSŪDZĒŠANA

26. pants

Pārsūdzības

1. Dalībvalstis nodrošina, ka lēmumus par pabalstu piešķiršanu, atcelšanu vai samazināšanu saskaņā ar šo direktīvu vai lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 7. pantu, kuri individuāli ietekmē patvēruma meklētājus, var pārsūdzēt saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktos noteikto procedūru. Vismaz pēdējā instancē nodrošina pārsūdzības *tiesības* vai lietas pārskatīšanu faktiski un juridiski tiesas iestādē.

2. Dalībvalstis nodrošina, **ka bezmaksas juridiskā palīdzība un/vai pārstāvība tiek piešķirta pēc pieprasījuma saskaņā ar Direktīvas 2005/85/EK 15. panta 3) līdz 6) punktu.**

Procedūras par juridiskās palīdzības un/vai pārstāvības pieejamību šādās lietās nosaka attiecīgās valsts tiesību aktos.

VI NODAĻA

DARBĪBAS UZŅEMŠANAS SISTĒMAS EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANAI

27. pants

Kompetentās iestādes

Katra dalībvalsts paziņo Komisijai par tām iestādēm, kuras ir atbildīgas par pienākumu izpildi, kas izriet no šīs direktīvas. Dalībvalstis informē Komisiju par jebkādam izmaiņām attiecībā uz šīm iestādēm.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

28. pants

Vadība, uzraudzība un kontroles sistēma

1. Dalībvalstis, ņemot vērā to konstitucionālo iekārtu, ievieš attiecīgus mehānismus, lai nodrošinātu, ka ir noteikta pienācīga uzņemšanas nosacījumu līmeņa vadība, uzraudzība un kontrole.
2. Dalībvalstis no [...] katru gadu iesniedz attiecīgu informāciju Komisijai I pielikumā izklāstītajā veidlapā.

29. pants

Darbinieki un līdzekļi

1. Dalībvalstis veic atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka iestādes un citas organizācijas, kas īsteno šo direktīvu, saņemtu nepieciešamās pamatapmācības attiecībā uz abu dzimumu pieteikumu iesniedzēju vajadzībām.
2. Dalībvalstis piešķir nepieciešamos līdzekļus attiecībā uz tiesību aktiem, kas ieviesti, lai īstenotu šo direktīvu.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

30. pants

Ziņojumi

Komisija vēlākais līdz [...] ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu un ierosina nepieciešamos grozījumus.

Dalībvalstis līdz [...] nosūta Komisijai visu nepieciešamo informāciju ziņojuma sagatavošanai, tostarp 28. panta 2. punktā paredzētos statistikas datus.

Pēc ziņojuma iesniegšanas vismaz reizi piecos gados Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu.

31. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs vēlākais līdz [...] stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu [...]. pantu [panti, kuru saturs ir mainīts salīdzinājumā ar iepriekšējo direktīvu] un I pielikuma prasības. Dalībvalstis tūlīt paziņo Komisijai minēto noteikumu tekstu, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis nosaka šādus noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces. Tās iekļauj arī norādi, ka atsauces uz direktīvu, kuru atceļ ar šo direktīvu, spēkā esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējama minētā norāde.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai galveno tiesību aktu redakcijas, ko tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

32. pants

Atcelšana

Direktīvu 2003/9/EK atceļ no [dienas pēc datuma, kas paredzēts šīs direktīvas 31. panta 1. punkta pirmajā apakšpunktā], neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz II pielikuma B daļā noteikto termiņu direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu III pielikumā.

33. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas dienas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

[..]. pantus [panti, kas salīdzinājumā ar iepriekšējo direktīvu nav mainīti] un I pielikumu piemēro no [diena pēc 31. panta 1. punkta pirmajā daļā minētā datuma].

34. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

||,

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

Ziņošanas veidlapa informācijai, kas dalībvalstīm katru gadu jāiesniedz atbilstoši Direktīvas [...]/.../EK 28. panta 2. punkta prasībām

1. Norādiet to personu kopskaitu jūsu dalībvalstī, uz kurām pašreiz attiecas uzņemšanas nosacījumi, kā tas paredzēts Direktīvas [...]/.../EK 3. panta 1. punktā, sagrupējot tās pēc dzimuma un vecuma. Attiecībā uz katru šādu personu norādiet, vai viņš vai viņa ir patvēruma meklētājs vai ģimenes loceklis atbilstoši Direktīvas [...]/.../EK 2. panta c) apakšpunkta definīcijai.

--

2. Pamatojoties uz Direktīvas [...]/.../EK 22. pantu, lūdzam sniegt statistikas datus par to patvēruma meklētāju skaitu, kuriem ir noteiktas īpašas vajadzības, sadalot personas ar īpašām vajadzībām šādās grupās:

- nepilngadīgie bez pavadības
- invalīdi
- veci cilvēki
- grūtnieces
- vientuļi vecāki ar mazgadīgiem bērniem

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

- personas, kas pārcietušas spīdzināšanu, izvarošanu vai cita veida nopietnu psiholoģisku, fizisku vai seksuālu vardarbību
- cilvēku tirdzniecības upuri
- personas ar garīgās veselības problēmām
- citi (lūdzu, paskaidrojiet)

3. Sniedziet sāku informāciju par dokumentiem, kas paredzēti Direktīvas [.../.../EK] 6. pantā, tostarp jo īpaši par šo dokumentu veidu, nosaukumu un formātu.

4. Atsaucoties uz Direktīvas [.../.../EK] 15. pantu, norādiet to patvēruma *meklētāju* kopskaitu jūsu dalībvalstī, kuriem ir piekļuve darba tirgum, kā arī to patvēruma meklētāju kopskaitu, kas pašreiz ir nodarbināti, sadalot pa tautsaimniecības nozarēm. Ja attiecībā uz patvēruma meklētāju piekļuve darba tirgum ir noteikti jebkādi īpaši nosacījumi, aprakstiet sīkāk šādus ierobežojumus.

5. Atsaucoties uz Direktīvas [.../.../EK] 17. panta 5. punktu, sīki aprakstiet uzņemšanas materiālo nosacījumu būtību, tostarp to vērtību naudas izteiksmē, un kā tie tiek nodrošināti (t.i., kuri uzņemšanas materiālie nosacījumi tiek nodrošināti natūrā, naudas izteiksmē, talonos vai šo elementu kombinācijā), kā arī norādiet patvēruma meklētājiem izsniegtās dienas-naudas apmēru.

I

II PIELIKUMS**A daļa**

Atceltā direktīva

(minēta 32. pantā)

Padomes Direktīva 2003/9/EK

(OV L 31, 6.2.2003., 18. lpp.)

B daļa

Terminš transponēšanai valsts tiesību aktos

(minēts 31. pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš
2003/9/EK	2005. gada 6. februāris

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

III PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Direktīva 2003/9/EK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. pants, ievaddaļa	2. pants, ievaddaļa
2. panta a) punkts	—
2. panta b) punkts	2. panta a) punkts
2. panta c) punkts	2. panta b) punkts
2. panta d) punkta ievadvārdi, i) un ii) apakšpunkts	2. panta c) punkta ievadvārdi, i) un ii) apakšpunkts
—	2. panta c) punkta iii), iv), v) un vi) apakšpunkts
2. panta e) un f) punkts	—
2. panta g) punkts	2. panta d) punkts
—	2. panta e) punkts
2. panta h) punkts	2. panta f) punkts
2. panta i) punkts	2. panta g) punkts
2. panta j) punkts	2. panta h) punkts
2. panta k) punkts	2. panta i) punkts
2. panta l) punkts	2. panta j) punkts
3. pants	3. pants
4. pants	4. pants
5. pants	5. pants
6. panta 1. punkta pirmā daļa	6. panta 1. punkta pirmā daļa
6. panta 1. punkta otrā daļa	6. panta 1. punkta trešā daļa
6. panta 2. līdz 5. punkts	6. panta 2. līdz 5. punkts
7. panta 1. un 2. punkts	7. panta 1. un 2. punkts
7. panta 3. punkts	—
7. panta 4. . punkts	7. panta 3. . punkts
—	7. panta 4. punkts
—	7. panta 5. līdz 6. punkts
—	8. pants
—	9. pants
—	10. pants
—	11. pants
8. pants	12. pants
9. pants	13. pants

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

Direktīva 2003/9/EK	Šī direktīva
10. panta 1. punkta <i>pirmā daļa</i>	14. panta 1. punkts <i>pirmā daļa</i>
10. panta 1. punkta <i>otrā daļa</i>	—
10. panta 1. punkta <i>trešā daļa</i>	14. panta 1. punkta <i>otrā daļa</i>
10. panta 2. punkts	14. panta 2. punkta <i>pirmā daļa</i>
—	14. panta 2. punkta <i>otrā daļa</i>
10. panta 3. punkts	14. panta 3. punkts
11. panta 1. punkts	—
—	15. panta 1. punkts
11. panta 2. un 3. punkts	15. panta 2. un 3. punkts
11. panta 4. punkts	—
12. pants	16. pants
13. pants ■	17. pants ■
14. panta 1. punkts	18. panta 1. punkts
14. panta 2. punkta ievadvārdi un <i>pirmā daļa</i>	18. panta 2. punkta ievadvārdi un <i>pirmā daļa</i>
—	18. panta 2. punkta <i>otrā daļa</i>
14. panta 2. punkta <i>otrā daļa</i>	18. panta 2. punkta <i>trešā daļa</i>
14. panta 3. līdz 7. punkts	18. panta 3. līdz 7. punkts
14. panta 8. punkta ievadvārdi	18. panta 8. punkta ievadvārdi
14. panta 8. punkta <i>pirmās daļas pirmais ievilkums</i>	18. panta 8. punkta <i>pirmās daļas a) punkts</i>
14. panta 8. punkta <i>pirmās daļas otrais ievilkums</i>	—
14. panta 8. punkta <i>pirmās daļas trešais un ceturtais ievilkums</i>	18. panta 8. punkta <i>pirmās daļas b) un c) punkts</i>
14. panta 8. punkta <i>otrā daļa</i>	18. panta 8. punkta <i>otrā daļa</i>
15. pants	19. pants
—	20. pants
16. panta 1. punkta ievadvārdi	21. panta 1. punkta ievadvārdi
16. panta 1. punkta a) apakšpunkts	—
16. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais, otrais un trešais ievilkums	21. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunkts
16. panta 1. punkta b) apakšpunkta <i>pirmā daļa</i>	—
—	21. panta 2. punkts
16. panta 2. punkts	—
16. panta 3. līdz 5. punkts	21. panta 3. līdz 5. punkts
17. panta 1. punkts	22. panta 1. punkta <i>pirmā daļa</i>
—	22. panta 1. punkta <i>otrā daļa</i>
17. panta 2. punkts	—
—	22. panta 2. punkts

Ceturtdiena, 2009. gada 7. maija

Direktīva 2003/9/EK	Šī direktīva
18. panta 1. punkts	23. panta 1. punkts
—	23. panta 2. un 3. punkts
18. panta 2. punkts	23. panta 4. punkts
19. pants	24. pants
20. pants	25. panta 1. punkts
—	25. panta 2. punkts
21. panta 1. punkts	26. panta 1. punkts
—	26. panta 2. punkta pirmā daļa
21. panta 2. punkts	26. panta 2. punkta otrā daļa
22. pants	—
—	27. pants
23. pants	28. panta 1. punkts
—	28. panta 2. punkts
24. pants	29. pants
25. pants	30. pants
26. pants	31. pants
—	32. pants
27. pants	33. panta pirmā daļa
—	33. panta otrā daļa
28. pants	34. pants
—	I pielikums
—	II pielikums
—	III pielikums